

BÆRUM
KOMMUNE

Personvern – hva gjør vi i kommunene?

Anette Engum
personvernombud i Bærum kommune

Sammen skaper vi fremtiden
MANGFOLD · RAUSHET · BÆREKRAFT

Bærum kommune

- ▶ 127 000 innbyggere
- ▶ 12 500 medarbeidere
- ▶ 29 000 aktive databrukere
- ▶ 400 fagsystemer
- ▶ 1 100 servere

Prinsipper for behandling av personopplysninger (personvernforordningen art. 5)

- ▶ Lovlighet, rettferdighet og gjennomsiktighet
- ▶ Formålsbegrensning
- ▶ Dataminimering
- ▶ Riktighet
- ▶ Lagringsbegrensning
- ▶ Integritet og fortrolighet
- ▶ Ansvarlighet

Ansvarlighet, internkontroll og informasjonssikkerhet

- ▶ Virksomheter som behandler personopplysninger skal kunne **dokumentere** og **demonstrere** at de behandler personopplysninger i tråd med personvernprinsippene
- ▶ Informasjonssikkerhet dreier seg om å håndtere **risiko** relatert til virksomhetens informasjonsverdier og behandling av personopplysninger

Informasjonssikkerhet

- ▶ *Konfidensialitet* – at informasjonen ikke blir kjent for uvedkommende
- ▶ *Integritet* – at informasjonen ikke blir endret utilsiktet eller av uvedkommende
- ▶ *Tilgjengelighet* – at informasjonen er tilgjengelig ved behov
- ▶ *Robusthet* – at organisasjonen og systemene er motstandsdyktige, og evner å gjenopprette normalt tilstand ved hendelser

Personvern og informasjonssikkerhet– hva må kommunen ha på plass?

- ▶ Oversikt over hvilke personopplysninger som behandles, hvorfor de behandles, hvem det behandles opplysninger om og hvor opplysningene kommer fra
- ▶ Egnede tekniske og organisatoriske tiltak
- ▶ Instruks, rutiner og retningslinjer
- ▶ Risiko- og sårbarhetsvurderinger
- ▶ Vurdering av personvernkonsekvenser
- ▶ Innebygd personvern i teknologiske løsninger og systemer

- ▶ Databehandleravtaler
- ▶ Ansatte må ha god kunnskap i personvern og informasjonssikkerhet tilpasset sine arbeidsoppgaver
- ▶ Avvik må håndteres
- ▶ Informasjon / personvernerklæringer

Personvern - fra et innbygger / «den registrertes» perspektiv

- ▶ Kommunen må legge til rette for at innbyggerne kan utøve sine rettigheter
 - ▶ Etterkomme krav fra innbyggere innen en måned
- ▶ Informasjon fra kommunen om behandling av personopplysninger
- ▶ Personvernerklæring
 - ▶ Egne personvernerklæringer for ulike områder (ansatte/HR, skole, andre?)
- ▶ «Min side» for innbyggere
 - ▶ Viktig tiltak i kommunens digitalisering av tjenester til innbyggerne
 - ▶ Bidra til at innbyggerne blir selvbetjente på informasjon og kommunale tjenester

Informasjonen som gis må være egnet til å gjøre den som er registrert i kommunens systemer i stand til å ivareta sine interesser og personvern

Hva skal personvernombudet gjøre i kommunen?

- ▶ Overvåke etterlevelse av regelverk
- ▶ Informere, gi råd og anbefalinger
- ▶ Gi råd om personvernkonsekvensanalyse
- ▶ Være kontaktpunkt for de registrerte
- ▶ Samarbeide med Datatilsynet og fungere som kontaktpunkt
- ▶ Gjennomføre holdningsskapende arbeid i virksomheten og opplæring av medarbeidere

Opplæring - behov

- ▶ Opplæring for alle ansatte i kommunen
- ▶ Tilpasset de ulike yrkesgruppene utfra medarbeidernes behov
- ▶ Mulig å dokumentere at opplæring er gitt
- ▶ Markedsføre personvern og informasjonssikkerhet på en positiv måte

KiNS Kurs - Kompetanseprogram for personvern og informasjonssikkerhet

- ▶ Består av 8 e-læringsmoduler og 5 filmer
- ▶ Opprinnelig utarbeidet for København kommune
- ▶ Samarbeidsprosjekt mellom KiNS (Foreningen kommunal informasjonssikkerhet) og Bærum kommune for å tilrettelegge materialet til norske forhold. KS har bidratt med økonomisk støtte
- ▶ Datatilsynet og Direktoratet for e-helse har bidratt med gode råd underveis i arbeidet
- ▶ Tilgjengelig for alle kommuner og fylkeskommuner gjennom KS Læring

Kunstig intelligens

Velferdsteknologi

Kommunesammenslåinger

Tillit

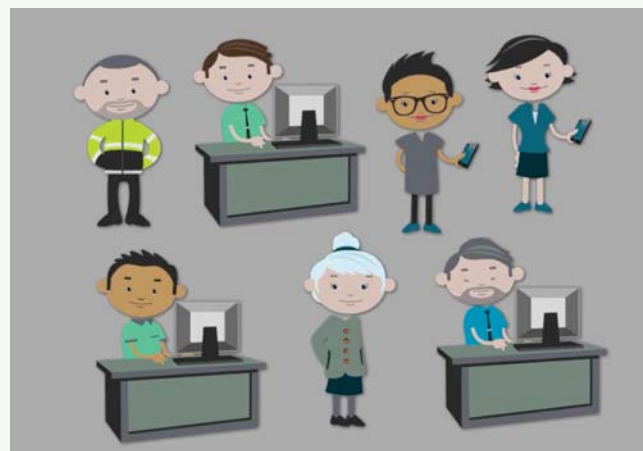
Effektivisering og kontroll

Skyløsninger

Digitalisering

Digitalisering

- ▶ For å løse de utfordringer kommunen står overfor må virksomhetene drives på en annen måte enn i dag.
- ▶ Digitalisering er et verktøy for forenkling og effektivisering av tjenestetilbudet
- ▶ Digitaliseringsstrategi
- ▶ Personvernstrategi?

Bærum kommunes handlingsprogram 2020-2023

- ▶ Personvern og informasjonssikkerhet er en forutsetning for digitalisering i kommunen, samt for tillit hos innbyggere til å ta i bruk nye digitale løsninger.
- ▶ Gjennom GDPR-prosjektet har kommunen lagt et godt grunnlag for å etterleve ny personvernforordning. Utfordringen blir å sikre fortsatt oppmerksomhet mot informasjonssikkerhet og personvern også i tiden fremover. Dette stiller krav til ledelse og oppfølging.

Personvern i skole

Barns personvern i skolen er ikke godt nok

I 2019 har Datatilsynet gitt store gebyrer til kommuner som ikke har beskyttet barns personvern godt nok. Samtidig leverer internasjonale teknologiselskaper digitale verktøy som baserer seg på storstilt innsamling, lagring og analyse av elevenes digitale atferd. I en tid med digitalisering og kommunesammenslåinger er det grunn til å tro at norske elevers personvern vil komme under ytterligere press. Kompetanse og bevissthet om personvern må derfor økes både hos leverandører, brukere og ansvarlige i skolesektoren.

I paneldiskusjonen spør vi: Hvorfor skjer de mest alvorlige feilene i kommunene? Hva kan regjeringen og kommunepolitikere gjøre for å bedre situasjonen? Hvor stor er egentlig aksepten for at de store teknologiselskapene får innpass i norske skoler? Og finnes det alternativer til de store aktørene i skolesektoren?

Fra datatilsynet.no

Utfordringer

- ▶ Digitalisering innebærer mange nye muligheter
- ▶ Det lagres mye informasjon
- ▶ Stadig flere digitale verktøy
- ▶ Barn og unge er definert som en gruppe sårbare registrerte
- ▶ Mange avvik som meldes inn til Datatilsynet (10%) gjelder barn og unge
- ▶ Behov for felles løft for informasjonssikkerhet i skolen

A screenshot of the Bærum Kommune website. The page is titled 'Personvern' and features a navigation menu, a search bar, and a list of links related to data protection. The main content area contains a section titled 'Personvernerklæring for elever og foresatte i bærumskolene' with a sub-section '1. Generelt'. The text discusses the implementation of GDPR in Norway and the school's commitment to data protection. The page also includes a 'SKRIV UT' button and social media icons for Facebook, Twitter, and Messenger.

Personvernerklæring
Personvernombud
Informasjonskapsler (cookies)

Personvernerklæring for elever og foresatte i bærumskolene
Kompetanseprogram Personvern og informasjonssikkerhet
Databehandlervtaler

Publisert 09. des. 2016 kl. 08:56
Oppdatert 23. mai. 2019 kl. 10:24

SKRIV UT

f t m

Personvernerklæring for elever og foresatte i bærumskolene

1. juli 2018 trådte EU sin nye personvernforordning (GDPR) i kraft i Norge. Personvern og informasjonssikkerhet er viktig for oss i Bærum kommune. Vi skal behandle personopplysningene dine på en lovlig og sikker måte. På denne siden kan du lese om hvordan vi behandler personopplysningene dine og hvilke rettigheter du som registrert elev eller foresatt har i våre systemer. Ønsker du generell informasjon om behandling av personopplysninger i Bærum kommune, se våre [nettsider](#).

1. Generelt

Bærum kommune har gjennom sin satsing på netthvert i programmet Digital skolehverdag fått en stadig voksende portefølje av apper og systemer som brukes i bærumskolene. Ved bruk av en del av disse systemene medfølger det også at personopplysninger må behandles for å kunne benytte tjenestene som tilbys. For en app eller et system tas i bruk skal appen eller systemet risikovurderes fra et teknisk og organisatorisk perspektiv så vel som fra et personvernperspektiv. I tillegg skal databehandleravtale inngås med leverandører som regulerer hvordan leverandøren behandler personopplysninger på vegne av kommunen.

2. Hvorfor behandler vi personopplysninger om elever og foresatte i bærumskolene?

Bærum kommune samler inn og behandler personopplysninger som vi trenger for å utføre våre lovpålagte oppgaver i bærumskolene. Når vi «behandler personopplysninger», betyr det for eksempel at et system kan samle inn, behandle, lagre, sende, utlevere, dele, oppbevare...

Velferdsteknologi

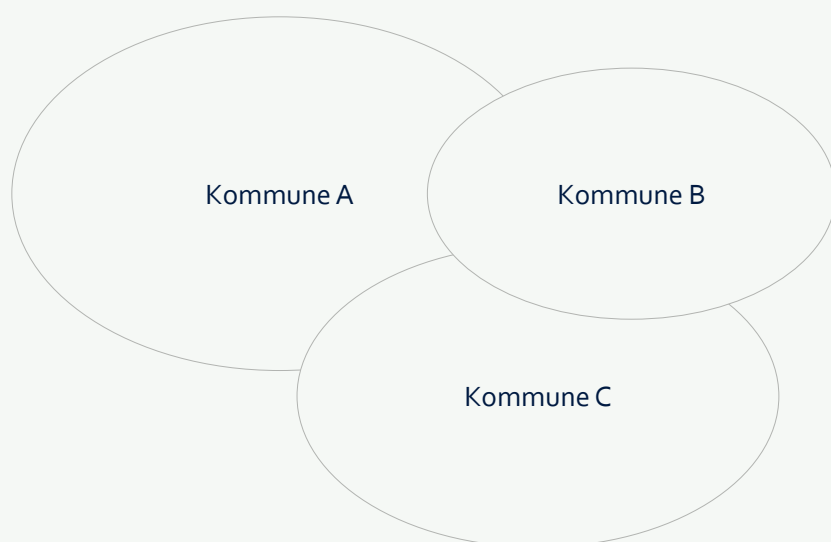

- ▶ Velferdsteknologi kan gi innbyggere med nedsatt funksjonsevne økt mestring, mobilitet og livskvalitet
- ▶ Velferdsteknologi kan medføre bevisst/ubevisst overvåking av innbyggeren

Kommunen må følge kravet om innebygd personvern ved utvikling av programvare, bestilling av systemer, løsninger og tjenester

Kommunesammenslåing

Ulike fagsystemer, kulturer og mennesker skal «slås sammen»

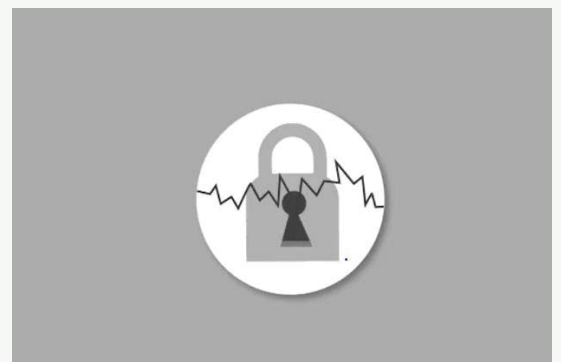
- ▶ Oversikt over behandlinger av personopplysninger
- ▶ Behandlingsansvar
- ▶ Internkontroll og dokumentasjon
- ▶ Informasjonssikkerhet
- ▶ Risikovurderinger
- ▶ Involver ressurspersoner
- ▶ Sletting, retting og arkivering
 - benytt muligheten til å rydde opp

BÆRUM KOMMUNE

Håndtere avvik

- ▶ Strengere krav til avviksbehandling
- ▶ Dersom det er *sannsynlig* at bruddet vil medføre en risiko for de registrerte sine rettigheter og friheter, skal Datatilsynet varsles innen 72 timer
- ▶ Må de berørte varsles?

BÆRUM KOMMUNE

Personvern – hva forventes av kommunen?

- ▶ Kommunen må ta personvern og informasjonssikkerhet på alvor!
- ▶ Kommunen må ha oversikt over hvilke personopplysninger som behandles, hvorfor de behandles, hvem det behandles opplysninger om og hvor opplysningene kommer fra
- ▶ Kommunen må beskytte personopplysningene tilstrekkelig
- ▶ Kommunen må ikke behandle flere opplysninger enn nødvendig
- ▶ Kommunen må gi informasjon og legge til rette for at innbyggerne kan utøve sine rettigheter
- ▶ Avvik må håndteres
- ▶ Ansatte må ha god kunnskap i personvern og informasjonssikkerhet tilpasset sine arbeidsoppgaver

Takk for oppmerksomheten